

Svenska Dagbladet den 9 december 2002

Buffertfonder ger ett nej till EMU

Kolumn | Inför folkomröstningen 14/9 Buffertfonderna är den senaste inkarnationen av LO:s favoritprojekt, nämligen skattefinansierade fonder med LO i ledningen. En minsta gemensam nämnare över decennierna har varit en framflyttning av LO-ledningens maktposition, medan motiveringarna för fonderna har skiftat. Först ut var branschfonderna som lanserades redan på 50-talet. Dessa skulle stödja den omstrukturering av den svenska industrin som drevs fram av den solidariska lönepolitiken. Nästa stora projekt var löntagarfonderna. I sin mest utvecklade form syftade de till att socialisera det svenska näringslivet under LO:s ledning. De något urvattnade modeller som sedan kom att införas gick en bra bit i denna riktning. De sades emellertid också ha en rad andra syften. De skulle hålla tillbaka löneökningarna, lösa de "övervinstproblem" som den solidariska lönepolitiken skapade i vissa företag och bidra till att värdet på pensionerna bibehölls. Några "raka rör" mellan LO:s medlemmar och löntagarfonderna fanns dock aldrig.

Så ej heller i buffertfonderna. Denna gång ska fonderna bidra till att mildra de störningar av den svenska ekonomin som ett svenskt EMU-medlemskap sägs ge upphov till. Om LO har varit med om att driva upp löneökningarna för långt kan vi när vi kommit med i EMU inte längre lösa problemet genom en ny devalvering. I stället ska facket med buffertfondernas hjälp lindra den utslagning på arbetsmarknaden som löneökningarna har skapat. Möjligen tänker man sig också att man med buffertfondernas hjälp ska kunna stödja enskilda branscher som råkar i kris.

Mycket är fortfarande oklart om buffertfonderna och deras användning. Två saker är dock helt klara. Fonderna ska finansieras med skattemedel och LO ska ha ett avgörande inflytande över deras användning.

LO kräver nu av regeringen att buffertfonderna blir en del av regeringens EMU-paket, annars kan LO inte stödja regeringen i EMU-frågan. När regeringen överväger hur man ska ställa sig till detta hot, bör man betänka att LO:s olika fondprojekt aldrig har varit några röstvinnare. Branschfonderna lyfte aldrig från LO-ekonomernas skrivbord. Löntagarfonderna blev en kvarnsten för socialdemokratin och bidrog säkerligen till partiets opinionsmässiga tillbakagång under 70- och 80-talen.

Vad gäller buffertfonderna har jag mycket svårt att tro att den enskilda LO-medlemmens entusiasm inför ett svenskt medlemskap i EMU kommer att öka om hon får reda på att medlemskapet medför att hon, med sina skattepengar, ska bidra till att bygga upp en ny maktbas för LO-ledningen.

Går vi istället till gruppen liberalt sinnade EU-vänner har debatten hittills visat att det bland dessa inte är en självklarhet att rösta ja till EMU. Om regeringen därför väljer att koppla ihop ett EMU-medlemskap med höjda skatter för att finansiera LO:s buffertfonder

känner jag mig säker på att många i denna för ett ja centrala grupp kommer att rösta nej till hela paketet. Min slutsats är att om buffertfonderna baxas upp på EMU-vagnen blir det inget svenskt medlemskap i EMU.

Författare: Ulf Jakobsson

©Svenska Dagbladet eller artikelförfattaren.